

REFERÁTY Z VLASTIVĚDY (5.A, 5.B)

Tadeáš Valkoun (5.B)

Josef Ressel (1793 – 1857) byl rakouský lesník, spisovatel a vynálezce. Pocházel z česko-německé rodiny (matka byla Češka a otec Němec). Do školy chodil do Chrudimi a v roce 1806 odešel studovat gymnázium do Lince. Po ukončení studia byl přijat na dělostřeleckou školu, ale pro tělesnou slabost se z něj důstojník nestal. Studovat i medicínu, ale nakonec získal stipendium na lesnické akademii ve Vídni. Oženil se s Jakobinou von Orebich, se kterou měl 3 děti. Po její smrti se oženil s Terezií Kasteličkovou, se kterou měl 7 dětí. Zemřel na malárii na služební cestě v Lublani, kde je také pohřben.

Vynálezy: lodní šroub, šroubový lis na výrobu oleje a vína, kuličkové ložisko, zařízení pro vylouhování barviv, pneumatická potrubní doprava a buzola.

Nejvýznamnějším vynálezem byl lodní šroub. Ten testoval poprvé na řece Krka v Kostanjevici. V roce 1827 získal patent, poté se stroj porouchal a policie po nehodě zakázala další pokusy. Ressel zemřel, aniž by za svůj vynález získal jakékoliv uznání. Teprve v roce 1866 mu vynález lodního šroubu oficiálně přiznala americká akademie věd ve Washingtonu.

Štěpán Skalický (5. B)

Marie Terezie (1717 – 1780) z rodu Habsburků byla arcivévodkyní rakouskou, královnou uherskou a českou. Byla jedinou vládnoucí ženou na českém trůnu. Za její vlády došlo k mnohým reformám státní správy, armády nebo školství.

Byla označována jako císařovna, ale jako žena se jí nikdy nemohla stát, proto byl císařem korunován její manžel František I. Štěpán Lotrinský, čímž se stala manželkou císaře. Marie se později stala také matkou dvou císařů, Josefa II: a Leopolda II.

Marie Terezie byla vzdělaná a energická panovnice, o níž se tradovalo, že byla velmi krásná. Měla 16 dětí a přísně dbala na jejich výchovu. Řadíme ji mezi osvícenské panovnické. Vybuodovala stálé vojsko, stavěla pevnosti, peníze získala z daňové reformy (daně musela platit i šlechta) a snížila robotu na 3 dny v týdnu. Pro zvýšení úrovně života zavedla roku 1774 povinnou školní docházku pro děti od šesti do dvanácti let. Chlapci i dívky se učili číst, psát a počítat.

Aneta Spejchalová (5. A)

Tycho Brahe (1546 – 1601) byl významný dánský astronom, astrolog a alchymista. Byl považován za nejlepšího a nejpřesnějšího pozorovatele hvězdné oblohy, jež byl překonán až o 60 let později díky vynálezu dalekohledu.

Studoval filozofii a rétoriku v Kodani, poté práva v Lipsku. V roce 1565 zdědil značné jmění a začal se věnovat svým koníčkům – alchymii a astronomii. Později pokračoval ve studiu chemie a získal vlastní observatoř. V roce 1599 byl Rudolfem II. na radu Tadeáše Hájka z Hájku pozván do Prahy, kde působil jako císařský astronom. Podle pověsti zemřel na protržení močového měchýře při pozorování zatmění Slunce nebo kvůli tomu, že nemohl ze společenských důvodů vstát od hostiny dříve než císař.

Jan Richter (5.A)

Rudolf II. (1552 – 1612) byl bezpochyby jeden z nejznámějších panovníků v nás i v Evropě. Narodil se 18. července 1552 ve Vídni jako třetí potomek Marie, dcery Karla V., a císaře Maxmiliána, syna Ferdinanda I. Roku 1572 se stal uherským králem a roku 1575 králem českým. Rudolf II. byl velmi vzdělaný člověk, zajímal se o vědu (především o astronomii, matematiku, fyziku, chemii, ale také alchymii). Za jeho vlády přemístil královský dvůr do Prahy, kde působil mnoho umělců a vědců, například Tycho Brahe nebo Johannes Kepler.